

SPECJALNY OŚRODEK SZKOLNO-WYCHOWAWCZY
DLA DZIECI NIEWIDOMYCH I SŁABOWIDZĄCYCH
30-319 Kraków, ul. Tyniecka 6
tel. 12 266 66 80 fax 12 266 86 22
NIP 944 13 15 341 REGON 000192790

**PROGRAM WYCHOWAWCZY SOSW
DLA DZIECI NIEWIDOMYCH
I SŁABOWIDZĄCYCH NA ROK SZKOLNY
2016/2017**

KRAKÓW, UL. TYNIECKA 6

PODSTAWA PRAWNA

1. Konstytucja RP (art.48, 53, 54, 70, 72);
2. Ustawa o Systemie Oświaty z dnia 7 września 1991r (z późniejszymi zmianami)
3. Konwencja o Prawach Dziecka;
4. Statut SOSW dla Dzieci Niewidomych i Słabowidzących

MOTTO

„Possunt, nec posse videntur” („Potrafią, chociaż wydaje się, że nie potrafią”) - „Eneida” Wergiliusz

MISJA OŚRODKA

Jesteśmy ośrodkiem szkół specjalnych przeznaczonych dla uczniów z dysfunkcjami wzroku. Na pierwszym miejscu stawiamy cele rewalidacyjne, starając się zapewniać równość szans życiowych osobom niepełnosprawnym. Traktujemy uczniów indywidualnie i podmiotowo, stwarzając im warunki niezbędne do optymalnego rozwoju każdego z nich. Pragniemy kształtować u młodzieży postawy pozwalające sprostać wyzwaniom samodzielnego życia oraz postawy poszanowania dla polskiego dziedzictwa kulturowego przy jednoczesnej otwartości na kulturę Europy i świata. Zwracamy szczególną uwagę na harmonijny rozwój psychospołeczny uczniów, wzbogacanie ich zainteresowań i kształtowanie samodzielności.

WIZJA ABSOLWENTA SZKOŁY

Nasza szkoła dąży do wszechstronnego rozwoju wychowanka i przygotowania go do pełnienia właściwej roli w społeczeństwie i rodzinie. Kształtuje postawy ukierunkowane na poznanie, akceptację oraz urzeczywistnianie wartości w odniesieniu do samego siebie oraz otoczenia. Przygotowuje do wykonywania konkretnego zawodu i odnalezieniu się w otaczającej go rzeczywistości wśród osób pełnosprawnych. Ważnym czynnikiem w rozwoju ucznia jest umożliwianie mu rozpoznania własnych zdolności i predyspozycji. Cały czas dbamy o poszerzanie oferty kształcenia i staramy się zapewniać uczniom możliwość wyboru dalszej edukacji. W Ośrodku doradca zawodowy pomaga w rozpoznawaniu zainteresowań uczniów i w wyborze dalszej drogi kształcenia.

WIZJA WYCHOWAWCZA SZKOŁY

- Naszą szkołę tworzą uczniowie, rodzice, nauczyciele i wychowawcy zintegrowani wokół wspólnych celów i działań,
- Tożsamość szkoły kształtujemy w oparciu o kulturę i tradycję narodową, cywilizację europejską oraz uniwersalne, ogólnoludzkie zasady etyki,
- Nauczyciele i wychowawcy w naszej szkole są przewodnikami uczniów w poszukiwaniu wiedzy, rozwijaniu dociekliwości poznawczej, samopoznaniu, przekraczaniu własnych ograniczeń. Swoją postawą stanowią przykład dla dzieci i młodzieży,
- Gwarancją prawidłowego funkcjonowania ucznia jest zabezpieczenie realizacji jego potrzeb w codziennym życiu, w tym m.in. zapewnienie poczucia bezpieczeństwa na terenie placówki,
- W pracy z dziećmi i młodzieżą szczególny nacisk kładziemy na profilaktykę zachowań ryzykownych i uzależnień,
- Jesteśmy w pełni świadomi zagrożeń współczesnego świata i aktywnie im przeciwdziałamy promując zdrowy styl życia, przeciwstawiając się przemocy w każdej jej formie.

ZAŁOŻENIA PRACY WYCHOWAWCZEJ

- **Wspomaganie wszechstronnego rozwoju osobowego uczniów**
m.in. poprzez mobilizowanie do rozwoju zainteresowań i czytelnictwa, udzielanie uczniom wsparcia psychicznego w trudnych sytuacjach, kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i adaptacją do nowych warunków szkolno – internatowych,
- **Kształtowanie umiejętności zdobywania wiedzy, motywowanie uczniów do osiągania sukcesów w nauce na miarę swoich możliwości,**
- **Wprowadzanie uczniów w świat kultury, sztuki, mediów – kształtowanie poczucia estetyki, wrażliwości na piękno w kontaktach ze sztuką i przyrodą. Rozwijanie poczucia przynależności do rodziny, społeczności**

lokalnej, narodowej i europejskiej oraz kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich w dążeniu do wspólnego dobra,

- Kształtowanie umiejętności komunikacji interpersonalnej, wyrażania swoich uczuć i potrzeb w kontaktach z innymi ludźmi oraz korzystania z wolności zgodnie z regułami życia społecznego,
- Aktywizowanie potencjalnych możliwości dzieci i młodzieży z dysfunkcją wzroku m.in. poprzez realizowanie wyjazdów zagranicznych uczniów,
- Zwracanie uwagi w pracy z dziećmi i młodzieżą na zapobieganie zjawisku uzależnień, przemocy rówieśniczej i zagrożeń związanych z używaniem mediów,
- Kształtowanie właściwych postaw wobec występujących sytuacji społecznych, politycznych i moralnych.

Realizacja powyższych założeń odbywa się poprzez stymulowanie następujących sfer rozwoju wychowanków:

Sferę intelektualną:

- Uczeń posiada wiedzę i umiejętności określone programem szkoły w stopniu, na jaki pozwalają jego zdolności i predyspozycje,
- Posiada umiejętności uczenia się, wykorzystania różnych źródeł i technik naukowych, zastosowania wiedzy w praktyce,
- Potrafi stać się odpowiedzialny za własną naukę,
- Rozpoznaje własne zdolności nie tylko intelektualne i artystyczne, ale także predyspozycje, takie jak: odporność psychiczną, cierpliwość, zmysł organizacyjny itp. oraz umiejętność ich wykorzystywania,
- Akceptuje własne ograniczenia i uczy się je przekraczać,
- Potrafi skutecznie porozumiewać się w różnych sytuacjach, poprawnie posługiwać się językiem ojczystym, być przygotowanym do publicznych wystąpień.

Sferę emocjonalną:

- Ma poczucie własnej wartości, godności i odpowiedzialności,
- Jest w pełni świadomy więzi społecznych łączących go z rodziną, klasą, szkołą, środowiskiem osób z dysfunkcją wzroku,

- Nie czuje obaw przed wyrażaniem wątpliwości, krytycznego stosunku do rzeczywistości,
- Wyraża niezgodę na wszelką przemoc i reaguje na nią,
- Potrafi dzielić się swoim doświadczeniem, udzielać pomocy i wsparcia, a jednocześnie być asertywnym,
- Podejmuje odpowiednie decyzje i dokonuje właściwych wyborów,
- Prezentuje wysoką kulturę osobistą i trwałe nawyki dobrego wychowania,
- Ma potrzebę aktywnego uczestnictwa w życiu kulturalnym środowiska zarówno niewidomych, jak i Krakowa,
- Poznaje bogactwo kultury narodowej oraz jej związki z kulturą Europy,
- Umiejętnie korzysta ze środków masowego przekazu oraz Internetu,
- W odpowiednim dla siebie zakresie osiąga samodzielność,
- Prezentuje swoją wartość i umiejętności,
- Rozbudza w sobie potrzebę ciągłego rozwoju.

W sferze moralno-społecznej:

- Szanuje wolność innych, jest tolerancyjny,
- Zna i szanuje dziedzictwo ludzkości ze szczególnym uwzględnieniem zasług wybitnych osób niewidomych,
- Ma szacunek dla życia od poczęcia do naturalnej śmierci,
- Zna zasady pracy zespołowej, komunikacji interpersonalnej,
- Zna metody i techniki negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów społecznych,
- Jest odporny na działalność grup nieformalnych (sekty, subkultury, zorganizowane grupy przestępcze),
- Dbą o wspólne dobro, wykazuje się patriotyzmem i troską o losy lokalnej społeczności,
- Potrafi rozwiązywać problemy w twórczy sposób, wyraża gotowość do zmian
- Posiada orientację w zakresie podstaw prawa i ekonomii,
- Wybiera własną drogę życiową, aktywnie szuka pracy, zna zasady autoprezentacji,
- Ma ukształtowaną świadomość ekologiczną,
- Szanuje symbole wszystkich religii.

Sferę zdrowotną:

- Potrafi obserwować i oceniać własny stan zdrowia, stosuje się do zaleceń lekarskich,
- Na co dzień stosuje się do zasad higieny osobistej,
- Właściwie rozumie granice między samodzielnością i bezpieczeństwem (zasady orientacji, samoobsługi),
- Zna i stosuje zasady profilaktyki zdrowotnej (uzależnienia, AIDS),
- Dbą o własną kondycję fizyczną,
- Bierze udział w realizacji programów profilaktycznych,
- Świadomie wybiera kierunek kształcenia i przyszłą pracę zgodną z możliwościami zdrowotnymi.

FORMY PRACY WYCHOWAWCZEJ

I. Praca z zespołem klasowym - powinności wychowawcy klasy:

Wychowawca klasy pełni rolę koordynatora wszystkich oddziaływań wychowawczych w odniesieniu do powierzonego mu zespołu klasowego. Z uwagi na specyficzne cechy i warunki rozwoju dzieci z zaburzeniami widzenia, obowiązkiem wychowawcy klasy jest dbałość o harmonijny rozwój psychofizyczny uczniów oraz optymalny przebieg procesu ich rewalidacji, poprzez:

1. Prowadzenie godzin do dyspozycji wychowawcy klasy według ustalonej tematyki.
2. Diagnozowanie w porozumieniu z pionem pedagogiczno-psychologicznym potrzeb i trudności uczniów ze szczególnym uwzględnieniem stanu ich wzroku.
3. Diagnozowanie sytuacji rodzinnej uczniów, zacieśnienie współpracy wychowawcy klasy z rodzicami i opiekunami prawnymi.
4. Stała współpraca ze wszystkimi osobami biorącymi udział w procesie rewalidacji uczniów, tj. z terapeutami pedagogicznymi, rehabilitantami ruchu, terapeutami widzenia, logopedami, nauczycielami orientacji w przestrzeni, psychologami i pedagogami oraz ze służbą zdrowia.
5. Integrowanie klasy i dbanie o utrzymywanie w niej dobrej atmosfery, zapewnienie poczucia bezpieczeństwa każdemu uczniowi naszej placówki.

6. Umożliwienie uczniom realizującym nauczanie indywidualne prawidłowych relacji z rówieśnikami.
7. Udzielanie uczniom wsparcia psychicznego w sytuacjach kryzysów osobistych, rodzinnych lub szkolnych.
8. Obserwacja i ocenianie zachowania uczniów, w tym przeciwdziałanie zachowaniom niepożądanym.
9. Organizowanie zajęć wychowawczych (imprezy klasowe, wycieczki, wspólne wyjścia do kina, teatru, na wystawy itp.).
10. Utrzymywanie partnerskiej współpracy z wychowawcami internatu w celu wzajemnego wspierania się w wychowaniu ucznia.
11. Koordynowanie Indywidualnych Programów Edukacyjno- Terapeutycznych
12. Badanie efektywności pracy wychowawczej.
13. Dbanie o wystrój klasy, dekoracje, estetykę pomieszczenia oraz stan techniczny powierzonego klasie sprzętu i mebli.
14. Prowadzenie dokumentacji szkolnej.

II. Praca z grupą internatową - powinności wychowawcy:

Wychowawca internatu organizuje zajęcia wychowawcze w oparciu o ogólny plan Ośrodka i plan własny pracy w grupie oraz dobór odpowiednich treści i form zajęć. Do wychowawcy internatu należy:

1. Troska o prawidłowe wychowanie dzieci i młodzieży a w szczególności:
 - a. rozwijanie i umacnianie uczuć koleżeńskich oraz ustalenie jednolitych norm i ocen postępowania,
 - b. kształtowanie poczucia współodpowiedzialności za ład i porządek w pomieszczeniach grupy i terenu Ośrodka,
 - c. rozwijanie społecznej aktywności i samorządnych form społecznego życia wychowanków,
 - d. ułatwianie dzieciom właściwego organizowania czasu wolnego oraz czynnego wypoczynku, wyrabiania w nich umiejętności i nawyków kulturalnej rozrywki,
 - e. badanie przyczyn niewłaściwego zachowania się uczniów, podejmowanie działań prewencyjnych.
2. Troska o właściwy stosunek do nauki i dobre wyniki nauczania, a w szczególności:
 - a. czuwanie nad zaopatrzeniem wychowanków w niezbędne przybory szkolne oraz nad przebiegiem i organizacją nauki własnej wychowanków,

- b. utrzymywanie systematycznego kontaktu z wychowawcami klasowymi i nauczycielami przedmiotów w celu ustalenia jednolitych wymagań i form pomocy,
- c. czuwanie nad regularnym uczestnictwem wychowanków w szkolnych zajęciach, organizowanie pomocy tym wychowankom, którzy mają trudności w uzupełnianiu materiału nauczania,
- d. badanie przyczyn niepowodzeń szkolnych i podejmowanie środków zaradczych.

3. Opieka nad zdrowiem i bezpieczeństwem wychowanków, poprzez:

- a. współdziałanie z higienistką w zakresie ochrony zdrowia wychowanków,
- b. wdrażanie uczniów do przestrzegania zasad higieny osobistej i poszanowania stanu higienicznego pomieszczeń grupy, Ośrodka i otoczenia,
- c. wdrażanie wychowanków do przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy ,
- d. troskę o rozwój fizyczny i utrwalanie zainteresowań sportowych, przestrzeganie zasad bezpieczeństwa.

III. Współpraca z rodzicami

Wychowawca współpracując z rodzicami, tworzy odpowiedni klimat do optymalnego rozwoju wychowanka. W swojej codziennej pracy podejmuje następujące formy aktywności:

1. Prowadzenie rozmów indywidualnych przy obejmowaniu wychowawstwa w danej klasie w celu zebrania pełni potrzebnych informacji o danym uczniu.
2. Stale spotkania wychowawców, pedagogów i psychologów z rodzicami. Organizowanie tzw. Zespołów Wychowawczych (szkoła podstawowa i gimnazjum).
3. Zorganizowanie indywidualnych spotkań rodziców z nauczycielami poszczególnych przedmiotów, wychowawcami internatu, psychologami, w dowolnym terminie, stosownie do potrzeb.
4. Angażowanie rodziców w życie szkoły (uroczystości rozpoczęcia i zakończenia roku szkolnego, wigilie klasowe, studniówki, wycieczki, ślubowanie klas pierwszych, imprezy kulturalne itp.).
5. Wspieranie pracy wychowawczej rodziców poprzez przeprowadzenie ankiet na temat potrzeb wychowawczo-opiekuńczych uczniów, agresji, zainteresowań.

IV Współpraca z instytucjami, poradniami i organizacjami kształtującymi i wspierającymi wychowanków w dążeniu do samodzielności:

- Związek Harcerstwa Polskiego,
- Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne,
- Ośrodki Pomocy Społecznej,
- Kuratorzy sądowi,
- Polski Związek Niewidomych,
- Kluby sportowe,
- Współpraca z parafią św. Stanisława Kostki, na terenie której znajduje się Ośrodek,
- Organizacja Dni Otwartych Ośrodka .

V. Praca z Samorządem Uczniowskim

Realizacji celów wychowawczych szkoły sprzyja działalność Samorządu Uczniowskiego. Program wychowawczy zakłada pobudzenie twórczej aktywności dzieci i młodzieży do pracy w samorządzie szkolnym. Praca ta jest działaniem dla wspólnego dobra, rozwija poczucie odpowiedzialności i chęci pomocy innym.

Podstawowe zadania Samorządu Uczniowskiego to:

1. Dbanie o dobre imię szkoły.
2. Współdziałanie przy organizowaniu i prowadzeniu uroczystości szkolnych.
3. Czuwanie nad przestrzeganiem praw i obowiązków ucznia.
4. Prowadzenie radiowęzła szkolnego i gazetki szkolnej.
5. Organizowanie pomocy uczniom mającym problemy w nauce.
6. Troska o estetyczny wygląd klas i pokoi w internacie.
7. Rozwijanie odpowiedzialności za siebie i innych.

WYBRANE ZWYCZAJE I OBYCZAJE SZKOŁY

Rozpoczęcie roku szkolnego	wrzesień
Ślubowanie klas pierwszych	wrzesień
Święto Komisji Edukacji Narodowej	październik
Święto Niepodległości	listopad
„Mikołajki”	grudzień
Wigilie klasowe	grudzień
Miesiąc Pamięci Narodowej	kwiecień
Rocznica Konstytucji 3 Maja	maj
Dni kultury, książki i prasy	maj
Międzynarodowy Dzień Dziecka	czerwiec
Zakończenie roku szkolnego	czerwiec